

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ СЕМЕНА КУЗНЕЦЯ



"ЗАТВЕРДЖУЮ"

Проректор з навчально-методичної роботи

Каріна НЕМАШКАЛО

Проектування трудових процесів

робоча програма навчальної дисципліни

Галузь знань	усі
Спеціальність	усі
Освітній рівень	перший (бакалаврський)
Освітня програма	усі

Статус дисципліни	вибіркова
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська

Завідувач кафедри
соціальної економіки

Галина НАЗАРОВА

Харків
2022

ЗАТВЕРДЖЕНО
на засіданні кафедри соціальної економіки
Протокол № 1 від 07.09.2022 р.

Розробники:
Семенченко Андрій Володимирович, к.е.н., доц. кафедри соціальної економіки.

**Лист оновлення та перезатвердження
робочої програми навчальної дисципліни**

Навчальний рік	Дата засідання кафедри – розробника РПНД	Номер протоколу	Підпис завідувача кафедри

Анотація навчальної дисципліни

Вивчення дисципліни «Проектування трудових процесів» є важливим елементом циклу економічних дисциплін, які необхідні спеціалісту з управління персоналом та економіки праці в умовах розвитку нових соціально-економічних відносин, які в умовах динамічності та жорсткої конкуренції повинні орієнтуватися не лише на отримання прибутку, але й відповідати вимогам усіх зацікавлених сторін. У результаті засвоєння дисципліни у студентів мають бути сформовані конкретні компетентності у теоретичному та практичному аспектах даної дисципліни. У результаті вивчення навчальної дисципліни студенти знатимуть основні парадигми науки проектування трудових процесів; теоретичні і практичні засади проектування праці на підприємстві; зміст, завдання та принципи проектування трудових процесів; законодавчу базу та нормативно-правові вимоги щодо проектування трудових процесів; зміст, основні цілі та завдання, структуру, наукові принципи, методи проектування праці, наукові принципи та методи організації праці та його роль в системі проектування трудових процесів; засади управління робочим часом працівників, методи аналізу, проектування та удосконалення ефективності використання робочого часу працівниками підприємства; чинники, які впливають на величину витрат праці, підлягають обліку при проектуванні трудових процесів різної системи укрупнення.

Навчальна дисципліна «Проектування трудових процесів» належить до вибіркових навчальних дисциплін професійного циклу.

Мета навчальної дисципліни: вивчення студентами теорії та практики проектування трудових процесів як професійної і наукової діяльності, а саме, забезпечення оптимального взаємозв'язку між виконавцем, предметом та засобом праці в конкретних умовах виробництва, скорочення тривалості операції за рахунок ліквідації зайвих та непотрібних рухів, поліпшення умов праці, підвищення працездатності та продуктивності праці.

Характеристика навчальної дисципліни

Курс	4
Семестр	7
Кількість кредитів ECTS	5
Форма підсумкового контролю	Іспит

Структурно-логічна схема вивчення навчальної дисципліни:

Пререквізити	Постреквізити
Українська мова (за професійним спрямуванням)	Іноземна мова академічної та професійної комунікації
Філософія	Організація праці
Тренінг-курс «Безпека життєдіяльності та охорона праці»	Тренінг-курс «Кращі практики HR-менеджменту»
Вища математика	
Інформатика	
Вступ до фаху	
Теорія ймовірності та математична статистика	
Управління персоналом	
Нормування праці	

Компетентності та результати навчання за дисципліною:

Компетентності	Результати навчання
Здатність використовувати аналітичний та методичний інструментарій для обґрунтування економічних рішень	Зберігати моральні, культурні, наукові цінності та примножувати досягнення суспільства, використовувати різні види та форми рухової активності для ведення здорового способу життя
Здатність визначати соціально-економічну ефективність організації праці, регулювання соціально-трудова процесів та ринку праці, людського розвитку, мікро-, мезо- та макроекономічному рівнях.	Знати та використовувати економічну термінологію, пояснювати базові концепції мікро- та макроекономіки
Здатність використовувати знання, уміння й практичні навички в галузі економіки праці та соціально-трудова відносин, нормування та організації праці для підвищення ефективності управління персоналом підприємства	Демонструвати розуміння принципів економічної науки, особливостей функціонування економічних систем.
Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.	Застосовувати аналітичний та методичний інструментарій для розуміння логіки прийняття господарчих рішень різними економічними агентами (індивідуумами, домогосподарствами, підприємствами та органами державної влади)
Здатність до адаптації та дій в новій ситуації	
Здатність зберігати моральні, культурні, наукові цінності та примножувати досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя	Використовувати професійну аргументацію для донесення інформації, ідей, проблем та способів їх вирішення до фахівців і нефахівців у сфері економічної діяльності
Здатність визначати соціально-економічну ефективність організації праці, регулювання соціально-трудова процесів та ринку праці, людського розвитку, мікро-, мезо- та макроекономічному рівнях	Проводити аналіз функціонування та розвитку суб'єктів господарювання, визначати функціональні сфери, розраховувати відповідні показники які характеризують результативність їх діяльності
Здатність використовувати нормативні та правові акти, що регламентують професійну діяльність	Вміти аналізувати процеси державного та ринкового регулювання соціально-економічних і трудових відносин
Здатність аналізувати та розв'язувати завдання у сфері регулювання економічних та соціально-трудова відносин	
Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел	Ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання соціально-економічних даних, збирати та аналізувати необхідну інформацію, розраховувати економічні та соціальні показники
Здатність визначати соціально-економічну ефективність організації праці, регулювання соціально-трудова процесів та ринку праці, людського розвитку, мікро-, мезо- та макроекономічному рівнях	

Програма навчальної дисципліни
Змістовий модуль 1. Проектування індивідуальних та колективних трудових процесів

Тема 1. Сутність, завдання, принципи та методи проектування трудових процесів

1.1. Сутність і завдання проектування трудових процесів.

Визначення об'єкту, предмету, призначення та основних завдань навчальної дисципліни «Проектування трудових процесів». Історія розвитку системи проектування трудових процесів.

Сутність та підходи до визначення понять «Проектування» та «Проектування трудових процесів». Визначення головної мети проектування трудових процесів як науки і навчальної дисципліни. Проектування як процес управління витратами праці.

Зв'язок проектування трудових процесів з іншими економічними, технічними і соціальними дисциплінами.

1.2. Основні принципи проектування трудових процесів.

Напрямки реалізації системи проектування на підприємстві. Принципи проектування трудових процесів, їх сутність і обумовленість економічними законами.

1.3. Методи проектування трудових процесів.

Дослідження методів проектування трудових процесів: графічний, графічно-розрахунковий, макетний, метод моделювання.

Тема 2. Системи мікроелементів та їх використання в аналізі та проектуванні трудових процесів

2.1. Дослідження існуючих систем мікроелементних нормативів для різних типів виробництва

Дослідження поняття «мікроелемент». Вивчення найвідоміших систем мікроелементних нормативів. Дослідження існуючих систем мікроелементних нормативів для різних типів виробництва.

2.2. Використання систем мікроелементів для розробки нормативів часу на трудові дії.

Застосування систем мікроелементів для проектування трудових процесів різних категорій персоналу підприємства. Використання систем мікроелементів для розробки нормативів часу на трудові дії.

2.3. Базова система мікроелементних нормативів (БСМ) та її застосування при проектуванні трудових процесів.

Базова система мікроелементних нормативів (БСМ). Походження, основні групи мікроелементів. Застосування базової системи мікроелементних нормативів при проектуванні трудових процесів на українських промислових підприємствах.

Тема 3. Проектування індивідуального трудового процесу

3.1. Економіко-технологічні передумови проектування індивідуального трудового процесу.

Трудовий процес як основний об'єкт проектування і його місце в сукупному виробничому процесі. Класифікація індивідуальних трудових процесів та особливості їхнього проектування. Виробнича операція, її визначення та структура. Методи праці.

3.2. Раціональне проектування індивідуального трудового процесу в різних типах виробництва.

Методи вивчення індивідуальних трудових процесів протягом робочого часу. Вивчення індивідуальних трудових процесів методом спостереження. Методи і прийоми індивідуальної праці, значення їхньої раціоналізації. Принципи і методи раціоналізації прийомів праці.

3.3. Використання графічного методу при проектуванні індивідуального трудового процесу.

Методи дослідження індивідуальних трудових процесів. Структурно-функціональний аналіз трудового процесу. Проектування прогресивних трудових процесів. Карти організації трудових процесів, їх зміст і призначення.

Тема 4. Проектування праці робочих-багатоверстатників

4.1. Розвиток і цілі багатоверстатного обслуговування.

Багатоверстатне обслуговування, умови введення, види багатоверстатного обслуговування, особливості організації та проектування праці при багатоверстатному обслуговуванні.

Сутність, завдання і умови організації та проектування багатоверстатної роботи.

4.2. Проектування розташування верстатів та робочого місця при багатоверстатному обслуговуванні.

Методи проектування та нормування наймасовіших трудових процесів. Встановлення норм часу при виконанні верстатних робіт. Методика розрахунку основного часу на механічних процесах.

4.3. Визначення економічності багатоверстатного обслуговування.

Ефективність багатоверстатного обслуговування.

Тема 5. Проектування колективного трудового процесу на підприємстві

5.1. Сутність і завдання колективних форм організації праці.

Сутність колективної форми організації праці та її переваги у порівнянні з індивідуальною.

Характеристика і види виробничих бригад. Проектування трудових процесів у виробничих бригадах. Основи організації бригад нового типу в умовах ринкових відносин. Оплата і стимулювання праці в умовах розвитку колективних форм господарювання. Колективні форми організації та проектування праці фахівців.

5.2. Аналіз і проектування колективного трудового процесу.

Виробнича бригада як основна форма колективної праці. Технологічні, організаційні та економічні передумови створення бригад. Види бригад, особливості проектування їхньої праці.

5.3. Оцінка результативності праці в бригадах.

Проектування та організація праці в бригадах: чисельність та професійний склад бригади, керівництво бригадою, планування роботи. Формування та розподіл трудового доходу бригади. Ефективність діяльності виробничих бригад.

Тема 6. Проектування систем обслуговування в різних організаційних типах виробництва

6.1. Проектування стандартної системи обслуговування («примусово» за графіками).

Основні функції обслуговування робочих місць. Поліпшення обслуговування робочих місць. Поняття робочого місця, робочої зони. Класифікація робочих місць та вимоги до їх організації.

Оснащення робочих місць. Види оснащення та вимоги до нього.

6.2. Проект планово-попереджувальної системи обслуговування.

Планування робочих місць. Сутність і основні функції обслуговування робочих місць. Форми і системи обслуговування робочих місць. Типове проектування організації робочих місць. Його значення і ефективність. Атестація робочих місць.

6.3. Чергова система обслуговування за вимогою (заявкою).

Проектування систем обслуговування робочих місць.

Змістовий модуль 2. Проектування праці робітників обслуговуючого виробництва та управлінського персоналу

Тема 7. Проектування трудових процесів робочих, зайнятих наладкою та технічним обслуговуванням виробництва

7.1. Проектування праці наладчиків обладнання та контролерів верстатних і слюсарних робіт.

Проектування праці робочих, зайнятих наладкою обладнання. Дослідження елементів проектування праці робочих, зайнятих та технічним обслуговуванням виробництва.

7.2. Аналіз і проектування трудових процесів слюсарів і слюсарів-електриків з ремонту обладнання.

Особливості проектування праці та встановлення норм обслуговування і чисельності при виконанні таких допоміжних робіт: міжремонтне обслуговування технологічного устаткування, налагоджувальні роботи, контроль якості продукції, планово-запобіжний ремонт устаткування, використання транспортних і вантажних операцій.

7.3. Проектування трудових процесів прибиральників виробничих та службово-побутових приміщень.

Тема 8. Проектування праці робочих, які забезпечують робочі місця предметами праці та оснасткою

8.1. Проектування трудових процесів слюсарів з ремонту технологічної оснастки.

Дослідження особливостей проектування трудових процесів робочих, які забезпечують робочі місця предметами праці та оснасткою. Складання проектів трудових процесів допоміжних робітників на рівні прийомів, операцій, змін.

8.2. Проектування трудових процесів транспортних робочих та розподільників робіт.

Розробка інструкційно-технологічних карт виконання трудового процесу робочими, які забезпечують робочі місця предметами праці та оснасткою.

8.3. Аналіз і проектування трудових процесів комірників (комплектувальників).

Проведення навчання робочих виконанню запропонованого трудового процесу та впровадження запроєктованого методу праці на робочих місцях.

Тема 9. Проектування трудових процесів керівників, фахівців та службовців

9.1. Аналіз організації праці та проектування трудових процесів управлінського персоналу.

Цілі та завдання вивчення робочого часу керівників, фахівців та службовців. Основні види класифікації витрат часу працівників апарату управління. Загальна класифікація елементів витрат змінного робочого часу. Час продуктивної і непродуктивної роботи, час оперативної роботи, час обслуговування робочого місця. Час регламентованих та нерегламентованих перерв. Структура нормованого і ненормованого робочого часу. Нормативний баланс змінного робочого часу.

9.2. Фактори, які впливають на підвищення ефективності праці керівників, фахівців та службовців.

Методи проектування трудових процесів керівників, фахівців та службовців. Загальні умови і вихідні матеріали для проектування праці управлінського персоналу. Характеристика основних етапів проектування праці керівників, фахівців та службовців. Робоча методика. Методи опрацювання матеріалів спостереження. Аналіз вихідних матеріалів.

9.3. Дослідження та проектування праці в управлінні виробництвом.

Тема 10. Проектування організаційних форм та технології управління

10.1. Зміст та послідовність виконання процесів управління, структура та тривалість управлінського циклу.

Застосування елементів технології управління у виробничому процесі. Зміст та послідовність виконання процесів управління, структура та тривалість управлінського циклу.

10.2. Регламентація, аналіз якості та витрат на виконання управлінських процесів, процедур і операцій.

Дослідження, аналіз та регламентація якості і витрат на виконання управлінських процесів, процедур і операцій.

10.3. Розробка положень, посадових інструкцій, трудових процесів з обробки інформації.

Розробка положень, посадових інструкцій, трудових процесів з обробки інформації. Проектування організаційних форм.

Тема 11. Управління системою проектування праці на підприємстві

11.1. Управління організацією та проектуванням праці на державному рівні.

Управління системою проектування праці на державному рівні. Участь профспілок у поліпшенні проектування праці.

Організація праці робітників служб управління підприємств. Основні вимоги до проектування робочих місць керівників, фахівців і службовців. Планування робіт з удосконалення системи проектування трудових процесів. Автоматизоване робоче місце фахівця. Управління проектуванням праці на підприємстві. Склад роботи і структура органів по проектуванню трудових процесів.

11.2. Методи вивчення і оцінки стану організації та проектування праці: візуальні, графо-аналітичні, статистичні та техніко-економічні.

Планування організаційно-технічного розвитку виробництва, вдосконалення проектування праці. Функціональні підрозділи підприємств, які беруть участь у вдосконаленні проектування праці, їх завдання.

11.3. Підготовка спеціалістів з економіки, організації і нормування праці, лінійних керівників, технологів, їх роль у підвищенні рівня проектування трудових процесів на підприємстві.

Науково-методичне і правове забезпечення проектування трудових процесів. Впровадження і стимулювання заходів щодо вдосконалення проектування трудових процесів на підприємстві.

Тема 12. Ефективність комплексного проектування трудових процесів і робочих місць

12.1. Сутність понять «ефективність праці», «ефективність проектування трудових процесів».

Визначення раціональності проектування та організації трудових процесів. Дослідження ефективності комплексного проектування трудових процесів. Вивчення передових методів аналізу і проектування трудових процесів. Аналіз ефективності системи обслуговування робочих місць при проектуванні трудових процесів.

Системний підхід до визначення рівня ефективності проектування праці на всіх рівнях виробництва, його суть і значення.

12.2. Показники ефективності комплексного проектування трудових процесів.

Визначення ефективності типових організаційних рішень, типових оргпроектів, змісту його основних розділів.

Аналіз ефективності комплексного проектування трудових процесів і робочих місць: проектування технологічних процесів, обладнання, будівель, споруд з урахуванням вимог наукової організації праці, ергономіки, технологічної естетики, техніки безпеки.

12.3. Визначення впливу проектування праці на її ефективність та результативність.

Ефективність проектування праці на діючих підприємствах на стадії підготовки виробництва до випуску нової продукції.

Перелік та зміст лекційних та практичних занять у повному обсязі представлено у рейтинг-плані навчальної дисципліни.

Методи навчання та викладання

Серед методів навчання, спрямованих на активізацію та стимулювання навчально-пізнавальної діяльності здобувачів вищої освіти використовуються: проблемні лекції (Тема 8), дискусії (Теми 5, 9), презентації (Тема 12), робота в малих групах (Теми 1, 10), ділові ігри (Тема 7), міні-лекції (Теми 2, 4, 11), міні-тренінги (Тема 6), індивідуальна дослідницька робота під час виконання творчого завдання (Тема 3).

Порядок оцінювання результатів навчання

Оцінювання результатів вивчення навчальної дисципліни «Проектування трудових процесів» здійснюється за накопичувальною (100-бальною) системою оцінювання.

Оцінювання здійснюється за такими видами контролю:

поточний контроль, що здійснюється протягом семестру під час проведення лекційних, практичних, семінарських занять і оцінюється сумою набраних балів (максимальна сума – 60 балів; мінімальна сума, що дозволяє студенту скласти іспит, – 35 балів);

підсумковий/семестровий контроль, що проводиться у формі семестрового іспиту, відповідно до графіку навчального процесу (максимальна кількість балів – 40, мінімальна кількість балів – 25, за якої іспит вважається складеним).

Поточний контроль включає оцінювання роботи студентів під час:
практичних та семінарських занять:

виконання практичних завдань (2 бали за кожне завдання), участі студентів в обговореннях, дискусіях. Загальна кількість балів 24.

презентація, що має бути виконана в середовищі PowerPoint. Максимальна оцінка ставиться за умови наявності не менше, ніж 20 слайдів, які у повній мірі розкривають зміст її теми, та відповідного представлення матеріалів презентації у групі. Загальна кількість презентацій – 1. Максимальна оцінка за презентацію – 2 бали.

поточна контрольна робота, максимально оцінюється в 5 балів. Протягом семестру студенти пишуть 2 контрольні роботи. Це тестова контрольна робота, яка виконується в ПНС і містить 10 тестів. Правильна відповідь на кожен з тестів оцінюється в 0,5 бали;

колоквіум. Протягом семестру студенти пишуть 2 колоквіуми. Максимальна оцінка за кожен з колоквіумів 12 балів. Максимальна кількість балів за обидва колоквіуми – 24. Перший колоквіум включає теми 1 – 6, а другий колоквіум – теми 7 – 13. Структура колоквіуму: 1) три теоретичних питання (максимальна оцінка за кожне теоретичне завдання – 2 бали); 2) три практичних завдання (максимальна оцінка за кожне практичне завдання – 2 бали).

Підсумковий контроль:

Формою підсумкового контролю є іспит. Екзаменаційний білет охоплює програму дисципліни і передбачає визначення рівня знань та ступеня опанування студентами компетентностей. Кожен екзаменаційний білет складається із 20 тестів та 3 практичних завдань (стереотипного, діагностичного та евристичного).

Критерії оцінювання екзаменаційних робіт:

тести. Максимальна кількість балів – 20. Кожен тест закритої форми з одиничним вибором, тест закритої форми з множинним вибором, а також тест відкритої форми на доповнення оцінюються в 1 бал;

стереотипне завдання. Максимальна оцінка завдання – 5 балів, із них: 1 – правильний методичний підхід, знання формули для розрахунку; 1 – правильний арифметичний

розрахунок показника; 1 – оформлення рішення завдання: розв'язання, одиниці виміру, відповідь; 2 – наявність обґрунтованих висновків та відповіді;

діагностичне завдання. Максимальна оцінка завдання – 7 балів, із них: 2 – правильний методичний підхід, знання формул для розрахунку; 1 – правильний арифметичний розрахунок показників; 1 – оформлення рішення завдання: хід розрахунків, одиниці виміру, необхідні пояснення; 3 – наявність обґрунтованих висновків та відповіді;

евристичне завдання. Максимальна оцінка завдання – 8 балів, із них: 1 – володіння теоретичними знаннями та їх застосування для вирішення поставленої проблеми; 2 – послідовність та аргументованість викладення матеріалу; 1 – застосування творчого підходу до вирішення поставленої проблеми; 2 – оригінальність підходу до виконання завдання та подання результату; 2 – наявність обґрунтованих висновків щодо вирішення поставленої проблеми.

Практичні завдання передбачають вирішення типових професійних завдань фахівця на робочому місці та дозволяють діагностувати рівень підготовки і компетентності студента з навчальної дисципліни.

Результат семестрового іспиту оцінюється в балах (максимальна кількість – 40 балів, мінімальна кількість, що зараховується, – 25 балів) і проставляється у відповідній графі екзаменаційної "Відомості обліку успішності".

Студента слід **вважати атестованим**, якщо сума балів, одержаних за результатами підсумкової/семестрової перевірки успішності, дорівнює або перевищує 60. Мінімумально можлива кількість балів за поточний і модульний контроль упродовж семестру – 35 та мінімумально можлива кількість балів, набраних на іспиті, – 25.

Підсумкова оцінка з навчальної дисципліни розраховується з урахуванням балів, отриманих під час екзамену, та балів, отриманих під час поточного контролю за накопичувальною системою. Сумарний результат у балах за семестр складає: "60 і більше балів – зараховано", "59 і менше балів – не зараховано" та заноситься у залікову "Відомість обліку успішності" навчальної дисципліни.

Виставлення підсумкової оцінки здійснюється за шкалою, наведено в таблиці "Шкала оцінювання: національна та ЄКТС".

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ЄКТС	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82 – 89	B	добре	
74 – 81	C		
64 – 73	D	задовільно	
60 – 63	E		
35 – 59	FX	незадовільно	не зараховано

Форми оцінювання та розподіл балів наведено у таблиці "Рейтинг-план навчальної дисципліни".

Рейтинг-план навчальної дисципліни

Те- ма	Форми та види навчання		Форми оцінювання	Мах бал
Тема 1. Сутність, завдання, принципи та методи проектування трудових процесів	<i>Аудиторна робота</i>			
	Лекція	Лекція за питаннями: 1.1. Сутність і завдання проектування трудових процесів. 1.2. Основні принципи проектування трудових процесів. 1.3. Методи проектування трудових процесів.		
	Практичне заняття	Визначення тривалості окремих трудових процесів	Виконання практичних завдань	2
	<i>Самостійна робота</i>			
Підготовка до занять	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою. Визначення основних термінів та понять	Перевірка домашніх завдань		
Тема 2. Системи мікроелементів та їх використання в аналізі та проектуванні трудових процесів	<i>Аудиторна робота</i>			
	Лекція	Міні-лекція за питаннями: 2.1. Дослідження існуючих систем мікроелементних нормативів для різних типів виробництва. 2.2. Використання систем мікроелементів для розробки нормативів часу на трудові дії. 2.3. Базова система мікроелементних нормативів (БСМ) та її застосування при проектуванні трудових процесів.		
	Практичне заняття	Визначення тривалості окремих трудових процесів шляхом використання спрощеної системи мікроелементів «МОДАПТС» та базової системи мікроелементів (БСМ)	Виконання практичних завдань	2
	<i>Самостійна робота</i>			
Підготовка до занять	Виконання практичних завдань щодо оцінки обґрунтованості використання конкретної системи мікроелементів для проектування трудових процесів	Перевірка домашніх завдань		
Тема 3. Проектування індивідуального трудового процесу	<i>Аудиторна робота</i>			
	Лекція	Лекція за питаннями: 3.1. Економіко-технологічні передумови проектування індивідуального трудового процесу. 3.2. Раціональне проектування індивідуального трудового процесу в різних типах виробництва. 3.3. Використання графічного методу при проектуванні індивідуального трудового процесу.		
	Практичне заняття	Вивчення та удосконалення карти робочого місця робочого основного виробництва, трудовий процес якого є індивідуальним	Виконання практичних завдань	2
	<i>Самостійна робота</i>			
Підготовка до занять	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою. Виконання практичних завдань щодо використання графічного методу при проектуванні індивідуального трудового процесу	Перевірка домашніх завдань		

Те-ма	Форми та види навчання		Форми оцінювання	Мак бал
Тема 4. Проектування праці робочих-багатоверстатників	<i>Аудиторна робота</i>			
	Лекція	Міні-лекція: 4.1. Розвиток і цілі багатостатного обслуговування. 4.2. Проектування розташування верстатів та робочого місця при багатостатному обслуговуванні. 4.3. Визначення економічності багатостатного обслуговування.		
	Практичне заняття	Розрахунок тарифної заробітної плати з урахуванням КТУ для кожного члена бригади	Виконання практичних завдань	2
	<i>Самостійна робота</i>			
Підготовка до занять	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою. Виконання практичних завдань щодо визначення часової тарифної ставки робочого	Перевірка домашніх завдань		
Тема 5. Проектування колективного трудового процесу на підприємстві	<i>Аудиторна робота</i>			
	Лекція	Лекція за питаннями: 5.1. Сутність і завдання колективних форм організації праці. 5.2. Аналіз і проектування колективного трудового процесу. Проблемна лекція за питанням 5.3. Оцінка результативності праці в бригадах.		
	Практичне заняття	Аналіз системи обслуговування за графіками	Виконання практичних завдань	2
			Письмова контрольна робота	5
<i>Самостійна робота</i>				
Підготовка до занять	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою. Підготовка до письмової контрольної роботи. Виконання практичних завдань щодо аналізу різноманітних систем обслуговування	Перевірка домашніх завдань		
Тема 6. Проектування систем обслуговування в різних організаційних типах виробництва	<i>Аудиторна робота</i>			
	Лекція	Лекція за питаннями: 6.1. Проектування стандартної системи обслуговування («примусово» за графіками). 6.2. Проект планово-попереджувальної системи обслуговування. 6.3. Чергова система обслуговування за вимогою (заявкою).		
	Практичне заняття	Розробка проекту чергової системи обслуговування виробництва	Виконання практичних завдань	2
			Колоквіум	12
<i>Самостійна робота</i>				
Підготовка до занять	Підготовка до колоквіуму. Виконання практичних завдань щодо обґрунтованості використання планово-попереджувальної системи	Перевірка домашніх завдань		

Те-ма	Форми та види навчання		Форми оцінювання	Мак бал
Тема 7. Проектування трудових процесів робочих, зайнятих наладкою та технічним обслуговуванням виробництва	<i>Аудиторна робота</i>			
	Лекція	Лекція за питаннями: 7.1. Проектування праці наладчиків обладнання та контролерів верстатних і слюсарних робіт. 7.2. Аналіз і проектування трудових процесів слюсарів і слюсарів-електриків з ремонту обладнання. 7.3. Проектування трудових процесів прибиральників виробничих та службово-побутових приміщень.		
	Практичне заняття	Визначення трудомісткості робіт на наладку різнотипного обладнання. Розрахунок явочної чисельності наладчиків, контролерів, слюсарів з ремонту обладнання	Виконання практичних завдань	2
	<i>Самостійна робота</i>			
Підготовка до занять	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою. Виконання практичних завдань щодо аналізу варіантів планування робочих місць робітників обслуговуючого виробництва	Перевірка домашніх завдань		
Тем 8. Проектування праці робочих, які забезпечують робочі місця предметами праці та оснасткою	<i>Аудиторна робота</i>			
	Лекція	Проблемна лекція: 8.1. Проектування трудових процесів слюсарів з ремонту технологічної оснастки. 8.2. Проектування трудових процесів транспортних робочих та розподільників робіт. 8.3. Аналіз і проектування трудових процесів комірників (комплектувальників).		
	Практичне заняття	Розрахунок трудомісткості транспортних робіт з навантаження та розвантаження вантажів	Виконання практичних завдань	2
	<i>Самостійна робота</i>			
Підготовка до занять	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою. Виконання практичних завдань щодо визначення часу транспортування вантажу з урахуванням відстані та швидкості руху транспорту	Перевірка домашніх завдань		
Тема 9. Проектування трудових процесів керівників, фахівців та службовців	<i>Аудиторна робота</i>			
	Лекція	Лекція за питаннями: 9.1. Аналіз організації праці та проектування трудових процесів управлінського персоналу. 9.2. Фактори, які впливають на підвищення ефективності праці керівників, фахівців та службовців. 9.3. Дослідження та проектування праці в управлінні виробництвом.		
	Практичне заняття	Розрахунок чисельності управлінського персоналу та норми підлеглості для конкретних організаційних умов	Виконання практичних завдань	2

Тема	Форми та види навчання		Форми оцінювання	Мак бал
Тема 10. Проектування організаційних форм та технології управління	<i>Самостійна робота</i>			
	Підготовка до занять	Виконання практичних завдань щодо аналізу варіантів проектування та планування робочих місць керівників.	Перевірка домашніх завдань	
	<i>Аудиторна робота</i>			
	Лекція	Лекція за питаннями: 10.1. Зміст та послідовність виконання процесів управління, структура та тривалість управлінського циклу. 10.2. Регламентація, аналіз якості та витрат на виконання управлінських процесів, процедур і операцій. 10.3. Розробка положень, посадових інструкцій, трудових процесів з обробки інформації.		
	Практичне заняття	Використання факторного аналізу для визначення впливу окремих факторів на продуктивність праці управлінського персоналу	Виконання практичних завдань	2
Письмова контрольна робота			5	
<i>Самостійна робота</i>				
Підготовка до занять	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою. Підготовка до письмової контрольної роботи. Виконання практичних завдань щодо аналізу варіантів проектування та планування робочих місць фахівців та службовців	Перевірка домашніх завдань		
Тема 11. Управління системою проектування праці на підприємстві	<i>Аудиторна робота</i>			
	Лекція	Міні-лекція: 11.1. Управління організацією та проектуванням праці на державному рівні. 11.2. Методи вивчення і оцінки стану організації та проектування праці: візуальні, графо-аналітичні, статистичні та техніко-економічні. 11.3. Підготовка спеціалістів з економіки, організації і нормування праці, лінійних керівників, технологів, їх роль у підвищенні рівня проектування трудових процесів на підприємстві.		
	Практичне заняття	Аналіз системи управління проектуванням трудових процесів	Виконання практичних завдань	2
			Колоквіум	12
<i>Самостійна робота</i>				
Підготовка до занять	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою. Підготовка до колоквіуму. Підготовка до семінарського заняття за темою "Аналіз системи управління проектуванням трудових процесів"	Перевірка домашніх завдань		

Тема	Форми та види навчання		Форми оцінювання	Мак бал
Тема 12. Ефективність комплексного проектування трудових процесів і робочих місць	<i>Аудиторна робота</i>			
	Лекція	Лекція за питаннями: 12.1. Сутність понять «ефективність праці», «ефективність проектування трудових процесів». 12.2. Показники ефективності комплексного проектування трудових процесів. 12.3. Визначення впливу проектування праці на її ефективність та результативність.		
	Практичне заняття	Розрахунок показників ефективності впроваджених заходів щодо раціоналізації трудових процесів	Виконання практичних завдань	2
			Презентація	2
	<i>Самостійна робота</i>			
Підготовка до занять	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою. Виконання практичних завдань щодо аналізу проектів трудових процесів та їхнього впливу на зростання продуктивності праці	Перевірка домашніх завдань		
Іспит				40
Всього				100

5. Рекомендована література

Основна

1. Абрамов В.М., Данюк В.М., Гринько А.М. Нормування праці: навч. посібник. Київ: Економіка, 2019. – 208 с.
2. Дзюба С. Г. Нормування праці в вітчизняній і міжнародній економіці / С. Г. Дзюба, І. Ю. Гайдай. – Донецьк : ТОВ «Юго-Восток, Лтд», 2018. – 172 с.
3. Економіка праці [Електронний ресурс] : навчальний посібник / Г. В. Назарова, Х. Ф. Агавердієва, Н. В. Аграмакова та ін. ; за заг. ред. д-ра екон. наук, професора Г. В. Назарової. – Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2019. – 330 с.
4. Організація та нормування праці [Електронний ресурс]: навчальний посібник / Г. В. Назарова, О. В. Іванісов, А. В. Семенченко. – Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2020. – 355 с.

Додаткова

5. Зливка В.М. Роль нормування праці в забезпеченні раціонального та ефективного застосування всіх видів ресурсів. Економіка АПК. 2020. № 4. С. 22–25.
6. Кучеренко С. Ю. Особливості організації та нормування праці в Україні / С. Ю. Кучеренко, Л. Ю. Леваєва // Економічний вісник університету. – 2019. – Вип. 40. – С. 96-101.
7. Серединська В.М. Аналіз системи нормування праці на підприємстві / В.М. Серединська, О.М. Загородна, І.В. Спільник // Економічний аналіз. – 2018. Т. 19. – № 2. – С. 136–147.

Інформаційні ресурси в Інтернеті

8. www.nau.kiev.ua/: Нормативные акты Украины.
9. www.ukrpravo.com/: Украинское право.
10. Уманська В.Г., Школьна Д.Р. Особливості організації, контролю та нормування праці в умовах ринкової економіки. Економіка і суспільство. 2019. № 9. С. 935–939. URL: http://www.economyandsociety.in.ua/journal/9_ukr/161.pdf
11. <https://pns.hneu.edu.ua/course/view.php?id=3412> / Сайт ПНС ХНЕУ ім. С. Кузнеця, дисципліна «Проектування трудових процесів».